

STRUKTURA ŚWIADOMOŚCI - UWAGI WSTĘPNE

J. Searle

- Omówienie rozdziału

ROZWAŻANIA WSTĘPNE

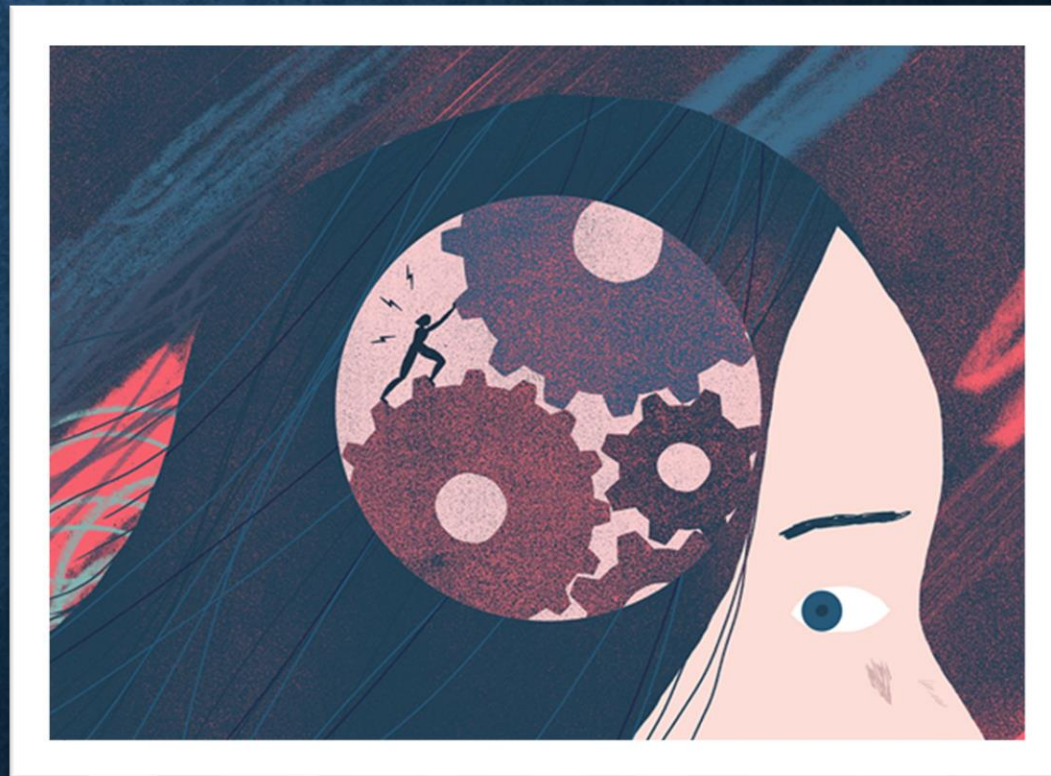
- Jaki jest cel rozdziału?

ROZWAŻANIA WSTĘPNE

- Jaki jest cel rozdziału?

Opisanie świadomości...

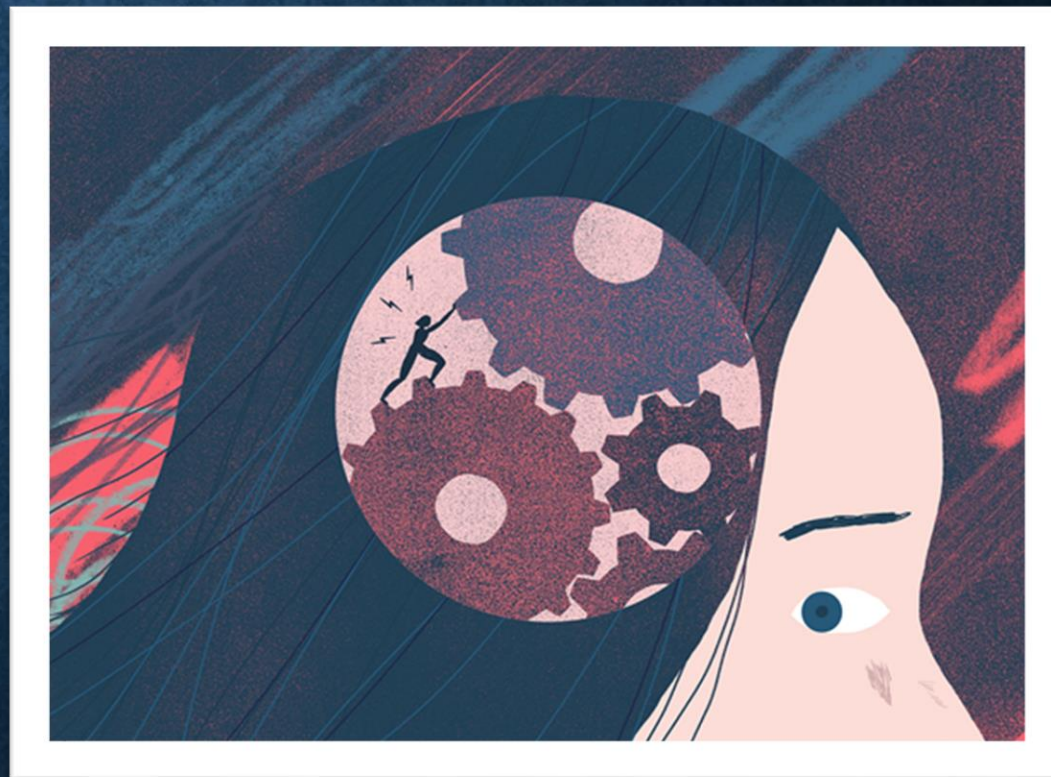
ROZWAŻANIA WSTĘPNE

- Jaki jest cel rozdziału?

Opisanie świadomości...

- Jakie są pierwsze przeszkody stojące przed tym zadaniem?

Według katezjańskiej tradycji rozporządzamy bezpośrednią wiedzą o naszych stanach świadomości

ROZWAŻANIA WSTĘPNE

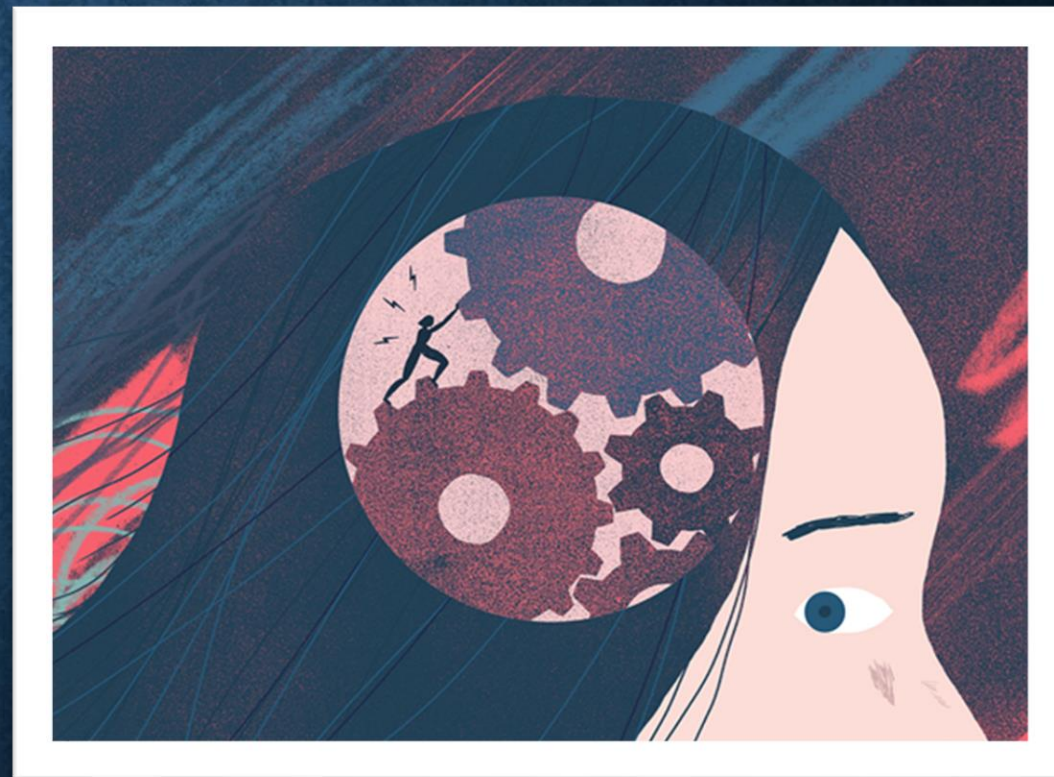
- Jaki jest cel rozdziału?

Opisanie świadomości...

- Jakie są pierwsze przeszkody stojące przed tym zadaniem?

Według katezjańskiej tradycji rozporządzamy bezpośrednią wiedzą o naszych stanach świadomości

- Jaką strategię proponuje?

ROZWAŻANIA WSTĘPNE

- Jaki jest cel rozdziału?

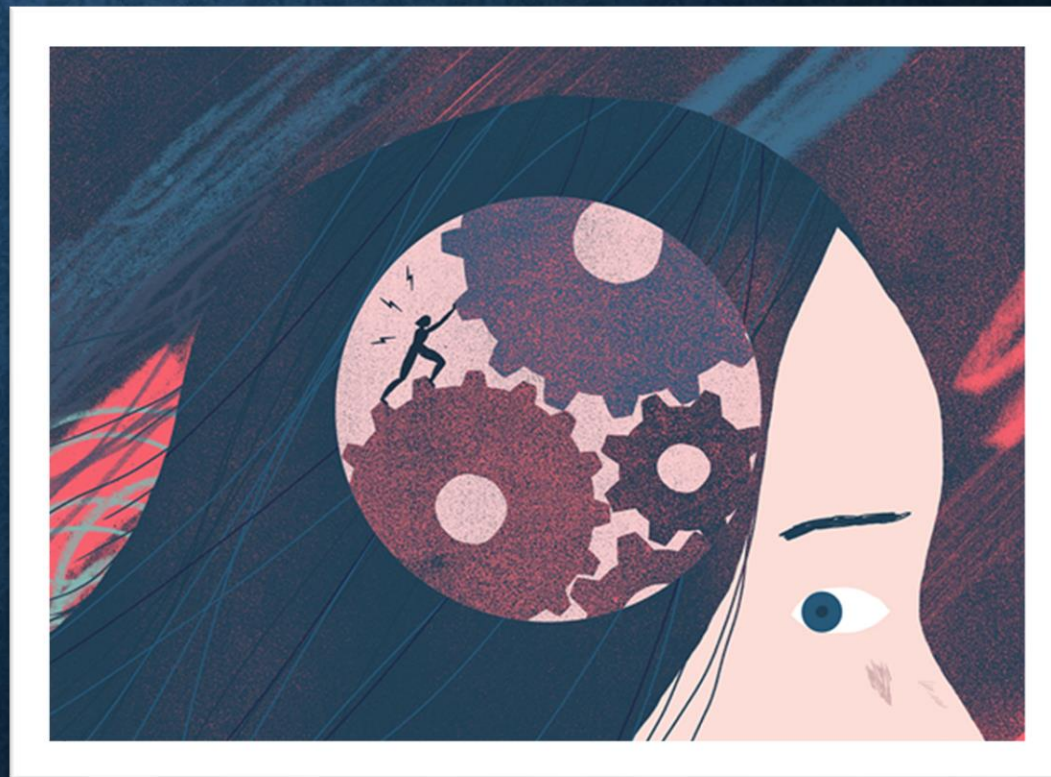
Opisanie świadomości...

- Jakie są pierwsze przeszkody stojące przed tym zadaniem?

Według katezjańskiej tradycji rozporządzamy bezpośrednią wiedzą o naszych stanach świadomości

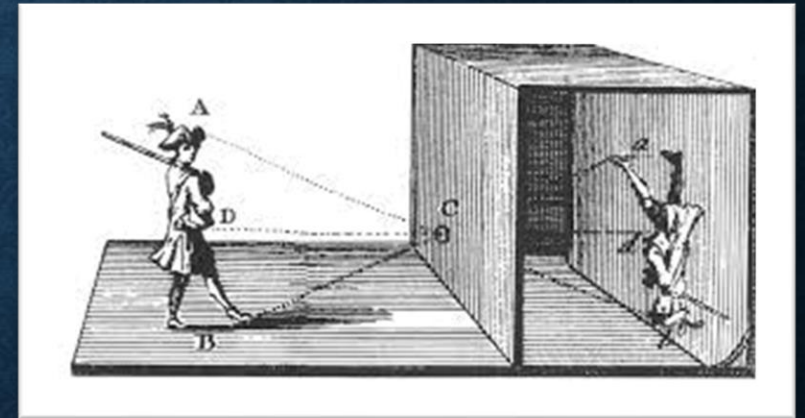
- Jaką strategię proponuje?

Formy patologiczne...

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

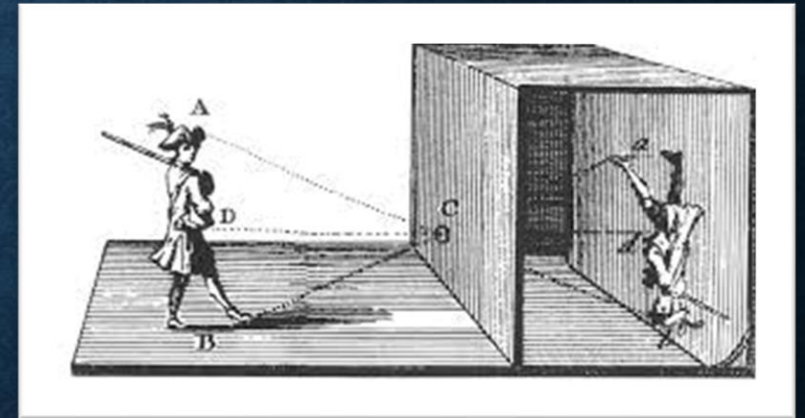
- Ograniczona liczba modalności.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Ograniczona liczba modalności.
  - Świadomość ludzka manifestuje się w ściśle ograniczonej liczbie modalności: wzrok, dotyk, węch, smak i słuch, „zmysł równowagi”, wrażenia cielesne (propriocepcja) i strumień myśli.
  - Gatunek ludzki ma takie formy świadomości, a nie inne formy świadomości, ponieważ jest to przygodny fakt z dziejów ewolucji.
  - Doniosłą rolę u istot ludzkich odgrywa wzrok.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Jedność.

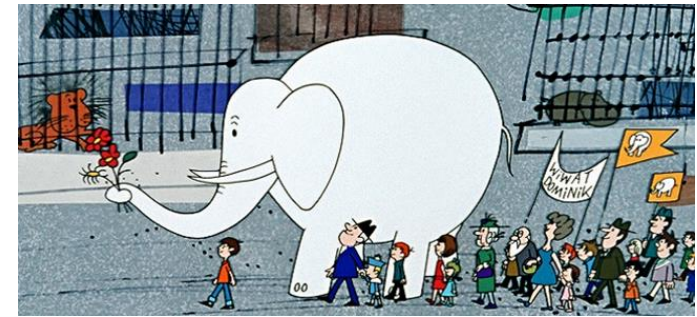
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Jedność.
  - Dwa wymiary: horyzontalna i wertykalna.
  - W neurofizjologii nazywa się „problemem integracji” a Kant określał to zjawisko jako „transcendentalna jedność apercpcji”.
  - Patologie: zjawisko związane z rozszczepieniem mózgu i zespół Korsakowa.

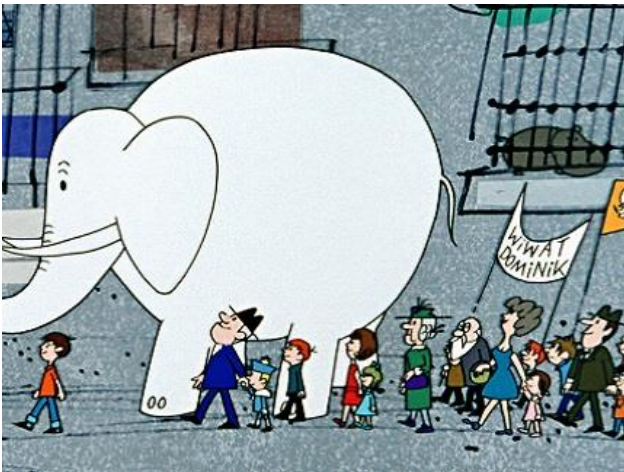
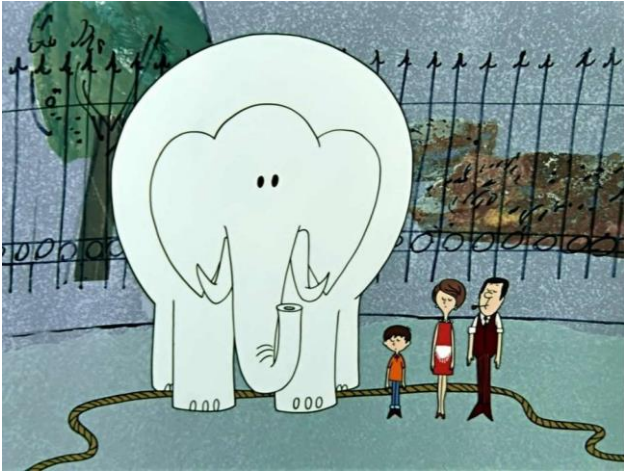

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Intencjonalność.

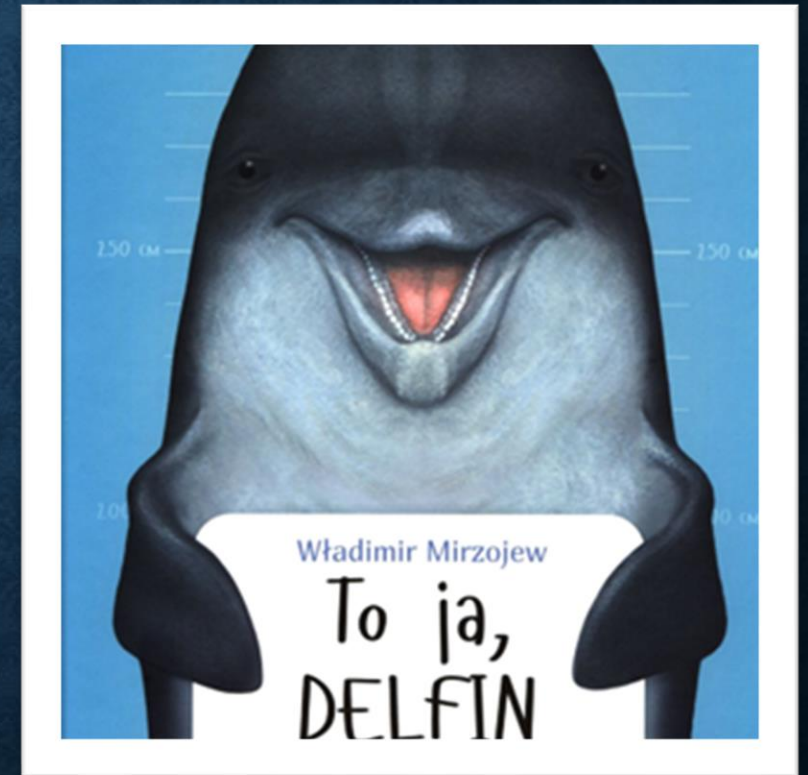
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Intencjonalność.
  - Dowolne stany są nakierowane na coś, nawet jeśli ten przedmiot nie istnieje.
  - Perspektywiczność i aspektowość form intencjonalności – każdy stan intencjonalny posiada coś, co Searle nazywa profilem aspektowym.

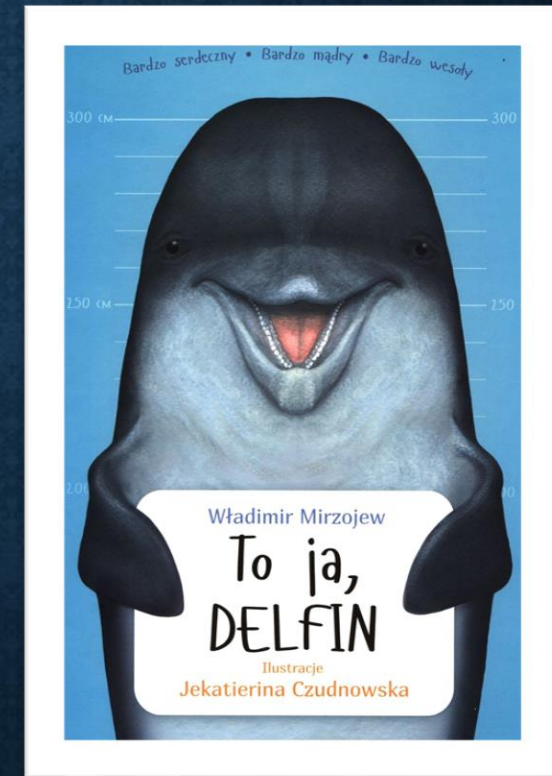
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Subiektywne przeżycia.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Subiektywne przeżycia.
  - Stany świadome zawierają aspekt „jak czuje się coś, gdy jest tym-a-tym”.
  - Można sensownie rozważać to, jak czuje się coś, gdy jest delfinem i pływa przez cały dzień, bawiąc się w falach oceanu.
  - Subiektywność to główny problem w rozważaniach nad świadomością.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Związek między świadomością i intencjonalnością.

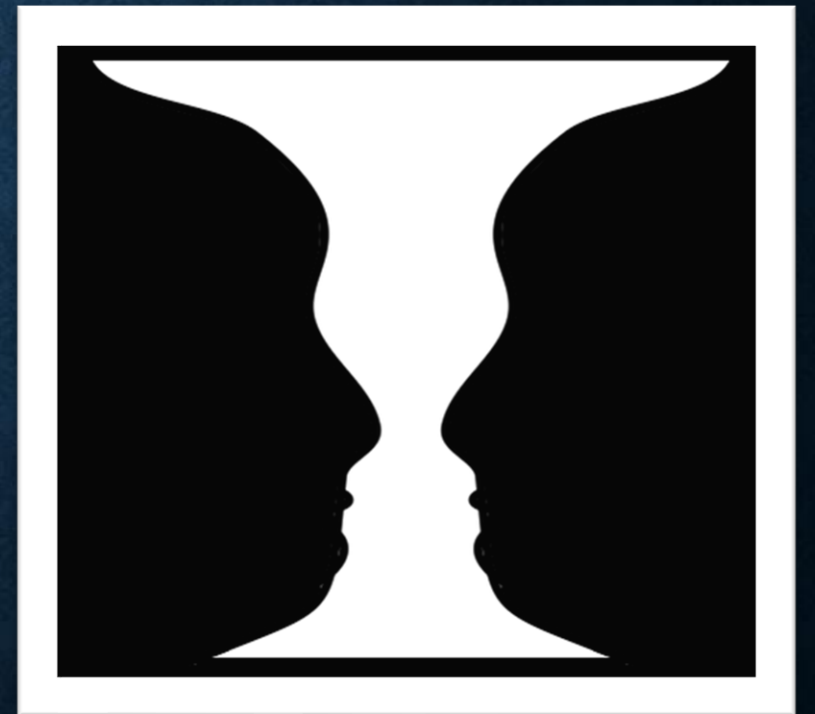
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Związek między świadomością i intencjonalnością.
  - Teza: tylko byt, który może mieć świadome stany intencjonalne, może mieć jakiegokolwiek stany intencjonalne, a każdy nieświadomy stan intencjonalny jest przynajmniej potencjalnie świadomy.
  - Chcąc badać intencjonalność musimy badać świadomość.

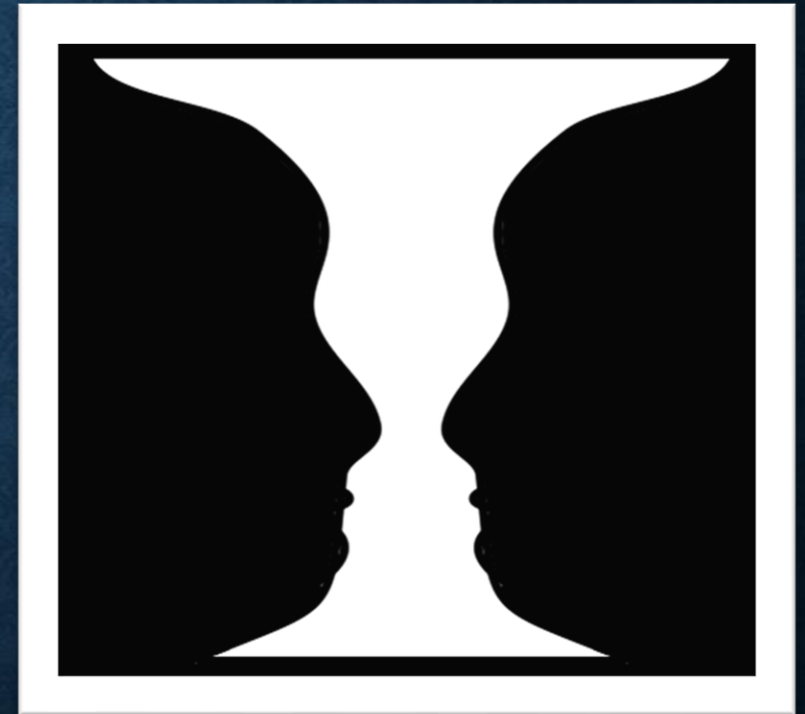
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Figura-tło, postaciowa struktura świadomego doświadczenia.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Figura-tło, postaciowa struktura świadomego doświadczenia.
  - Świadomość jako zorganizowana struktura.
  - Teza psychologii postaci głosi, że nasze doświadczenia percepcyjne przyjmują formę figury na pewnym tle: sweter leży na stole, to widzę sweter na tle stołu.
  - „Widzenie jest zawsze widzeniem jako, postrzeganie jest zawsze postrzeganiem jako, i w rzeczy samej każda forma świadomości jest świadomością czegoś jako takiego-a-takiego.”

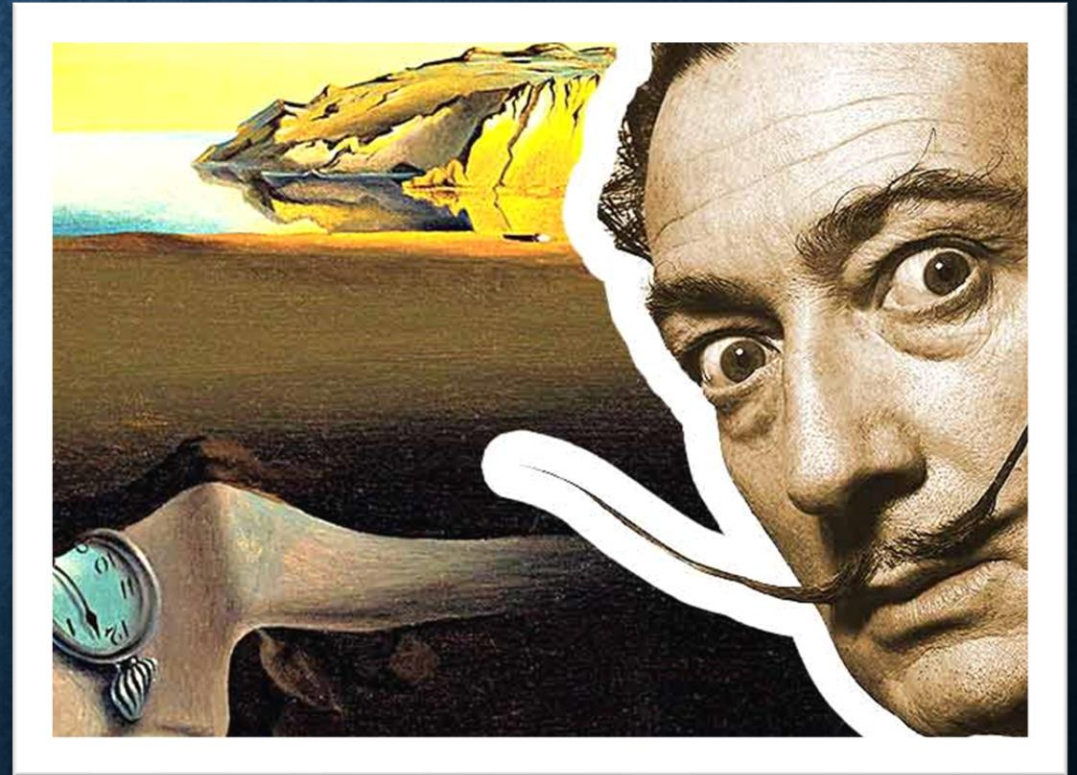
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Aspekt znajomości.

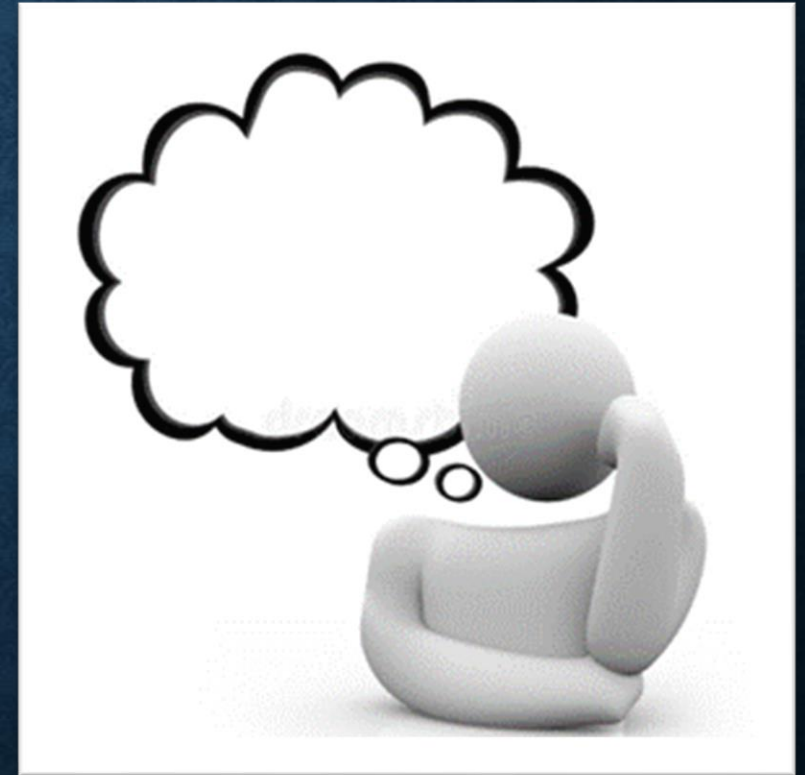
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Aspekt znajomości.
  - Kiedy wchodzę do mojego pokoju, to wydaje mi się on znajomy.
  - Mam wewnętrzne poczucie tego, jak czuje się coś, co jest mną, poczucie własnego jestestwa.
  - Surrealiści malowali pejzaże, które w ogóle nie przedstawiały znajomych przedmiotów – ale nawet w takich wypadkach postrzegamy przedmioty w pewnym otoczeniu.
  - Postrzeganie jest zawsze postrzeganiem jako, a mówiąc ogólniej, świadomość czegoś jest zawsze świadomością jako.

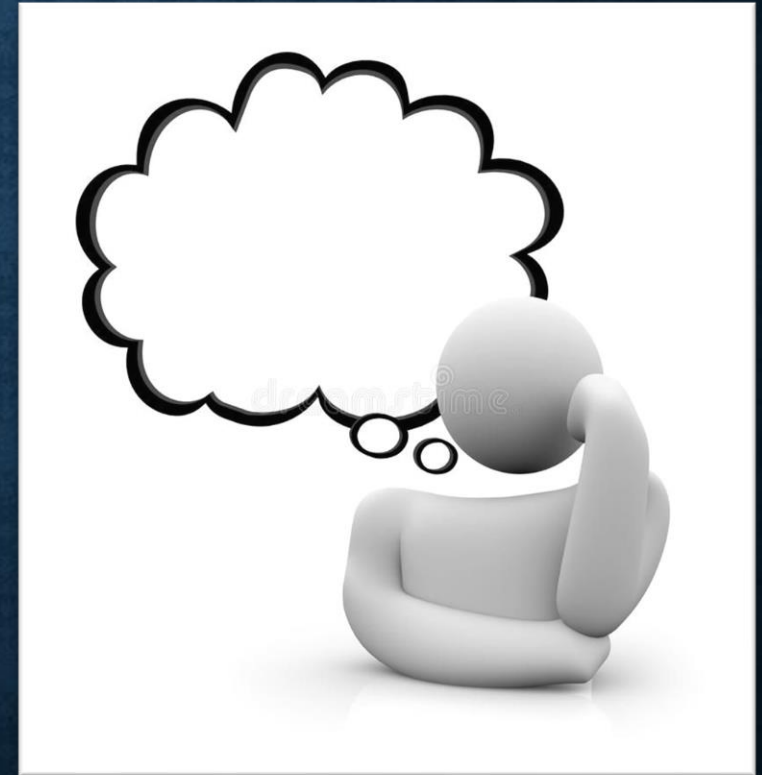
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Wylewanie.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Wylewanie.
  - Zjawisko "wylewanie": odniesienie stanów świadomych wykracza na ogół poza ich bezpośrednie treści.
  - Przykład: „Sally wpatruje się w Sama i przychodzi jej nagle do głowy pewna myśl: Otóż to! Gdyby poproszono ją, by wypowiedziała tę myśl, mogłaby zacząć w taki oto sposób: No cóż, zdałem sobie nagle sprawę, że przez ostatnie osiemnaście miesięcy traciła czas, będąc związana z kimś, kto zupełnie nie nadaje się na mojego partnera...”

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Centrum i peryferia.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Centrum i peryferia.
  - Należy odróżnić świadomość/nieświadomość od rozróżnienia centrum uwagi/periferia.
  - Natężenie uwagi.
  - Heideggerowski przykład cieśli wbijającego gwoździe: wykonując tę czynność, cieśla może myśleć o swojej dziewczynie albo o obiedzie, nie koncertując wcale uwagi na wbijaniu gwoździ.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Warunki brzegowe.

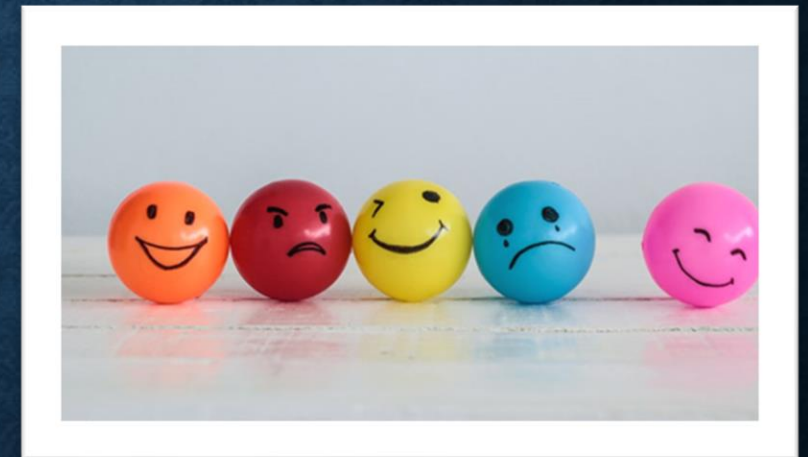
DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Warunki brzegowe.
  - Zastanawiając się na własnymi myślami, nie natrafiam na żadne myśli dotyczące tego, gdzie się znajduję, jaki jest dzień tygodnia i pora roku, ile czasu upłynęło od śniadania, itp...
  - Każdemu stanowi świadomości przysługuje w tym sensie pewne położenie - nie jest ono peryferyjne, ale brzegowe.
  - Dlaczego to jest ważne? Przykład dezorientacji.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Nastrój.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Nastrój.
  - Można być w nastroju radosnego uniesienia lub przygnębienia, w nastroju pogodnym lub smutnym.
  - Czy nastrój jest intencjonalny? – nie muszą być one świadomie nakierowane na jakiegokolwiek intencjonalne warunki spełniania.
  - Nastrój nie konstytuuje treści stanu świadomego – stwarza on atmosferę czy też zabarwienie naszym stanom świadomym.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Wymiar przyjemności i przykrości.

DWANAŚCIE WŁASNOŚCI STRUKTURALNYCH

- Wymiar przyjemności i przykrości.
  - Kiedy rozważamy duży wycinek strumienia świadomości, który charakteryzuje się jednością i spójnością – wydaje się, że w takim wycinku występuje zawsze wymiar przyjemności i przykrości.
  - Zawsze możemy zadać pytania: „czy było to zabawne?”; „czy sprawiło ci to przyjemność?”, „czy byłeś obolały, strapiony i rozdrażniony?”.

TRZY TRADYCYJNE BŁĘDY

1. Wszystkie stany świadome są samoświadome.

TRZY TRADYCYJNE BŁĘDY

1. Wszystkie stany świadome są samoświadome.
2. Świadomość jest poznawalna za pomocą specyficznego władzy introspekcji.

TRZY TRADYCYJNE BŁĘDY

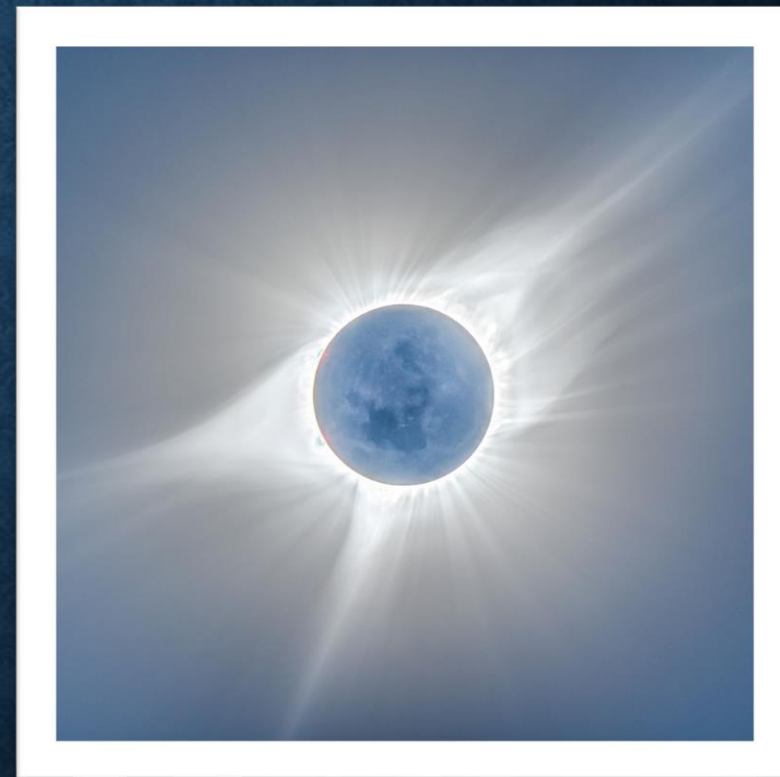
1. Wszystkie stany świadome są samoświadome.
2. Świadomość jest poznawalna za pomocą specyficznej władzy introspekcji.
3. Wiedza o naszych własnych stanach świadomych jest nekorygowalna. W tego rodzaju kwestiach nie możemy się nigdy mylić.

KONKLUZJE

- Filozofowie z kręgu kartezjańskiej tradycji w epistemologii chcieli, aby świadomość stanowiła podstawę wszystkiej wiedzy.
  - 1) Jeżeli świadomość mogła dostarczyć nam niezawodnej podstawy wiedzy – musi rozporządzać najpierw pewną wiedzą o stanach świadomych – nekorygowalność.
  - 2) Jeżeli chcemy uzyskać wiedzę o świadomości, to za pomocą jakieś władzy – introspekcja.
  - 3) Jeżeli jaźń ma być źródłem wszelkiej wiedzy i znaczenia mają opierać się na własnej świadomości jaźni – konieczny związek między świadomością a samoświadomością.

1)-3) są to składniki błędnych teorii filozoficznych dotyczących świadomości.

DYSKUSJA

- Zgadzasz się z przedstawionym przez Searle'a opisem świadomości?

DYSKUSJA

- Zgadzasz się z przedstawionym przez Searle'a opisem świadomości?
- Czy jest jakaś cecha świadomości, która nie została opisana przez Searle'a?

DYSKUSJA

- Zgadzasz się z przedstawionym przez Searle'a opisem świadomości?
- Czy jest jakaś cecha świadomości, która nie została opisana przez Searle'a?
- Według Ciebie jest bliski związek między świadomością a intencjonalnością?

DYSKUSJA

- Zgadzasz się z przedstawionym przez Searle'a opisem świadomości?
- Czy jest jakaś cecha świadomości, która nie została opisana przez Searle'a?
- Według Ciebie jest bliski związek między świadomością a intencjonalnością?
- Czy potrafisz podać i opisać zaburzenia świadomości?

DYSKUSJA

- Zgadzasz się z przedstawionym przez Searle'a opisem świadomości?
- Czy jest jakaś cecha świadomości, która nie została opisana przez Searle'a?
- Według Ciebie jest bliski związek między świadomością a intencjonalnością?
- Czy potrafisz podać i opisać zaburzenia świadomości?
- Czy „zdroworozsądkowe” pojęcie świadomości należy wyeliminować?